

Oponentský posudek na diplomovou práci Sikorové Alicje „Čtverec, kruh, obdélník“

Autorka předkládá práci, která už od prvních okamžiků zaujme vysokou mírou zaujetí a schopností reflexe.

Interpretace vlastní výtvarné tvorby je pro autorku důležitým východiskem pro styl jejího uvažování a ovlivňuje tak výstavbu práce jako celku, v němž je provázána jak reflexe výtvarné činnosti, tak i reflexe pedagogického myšlení. Koncepce maleb a kreseb je podložena silným prožíváním procesu tvorby a myšlení samotného; svědčí o tom i důmyslný systém osobní symboliky tvarové, barevné a číselné ve vztahu k chápání světa, člověka, Boha, víry. Tuto kapitolu cením pro autentičnost a upřímnost, jež hraničí s deníkovým žánrem. Ale i při žánrové toleranci by textu přece jen prospěla stylistická úprava některých vyjádření – zvláště v těch případech, kdy je autenticita výpovědi ohrožena neznalostí významu vyjádření (str. 39 „šla jsem se čistým štítem spát“, str. 41, „nasouvat otázky“, str. 42 „nadchla mě vidina“, a další), nespisovné slovesné tvary a nesprávné užití pádu (např. str. 41 „mocht“, str. 51 „obrazy (se) nestaly fádni“).

Teoretické části textu, věnující se umění „založeném na geometrii“, jsou řazeny podle lineárního časového modelu; přispívá to k přehlednosti a neoslabuje záměr. Jména určitých tvůrců (Mondrian, Kupka, Vasarely, Sýkora, Bošтік) tvoří záchytné body uvažování a přípravný prostor pro pedagogické vyústění. (Pozor na psaní jména Vasarely)

Přehledná struktura práce uvádí čtenáře do myšlení v oblasti vzdělávání, které zde můžeme nazvat kulturním, a to v nejplnějším a nejširším slova smyslu. Interdisciplinární spojení domén myšlení (ve vztahu k hodnocení práci mám na mysli myšlení geometrie a umění), které jsou běžně chápány jako oddělené, vede také k jejich konvenčnímu oddělování ve struktuře školních předmětů a ve školní praxi. Ačkoliv právě na prvním stupni se nabízí propojovat témata bez ohledu na uměle stanovené hranice předmětů, ze školního terénu víme, že se tak neděje. Autorka přesvědčivě dokazuje nejen, že to je možné, ale ukazuje navíc (a především), jak je nutné změnit myšlenkové konvence, má-li se stát vyučování a učení rovněž tvůrčími činnostmi. Zde se plně projevuje leitmotiv diplomové práce a její originalita.

Koncept pedagogického projektu „Pana Čtveráka a jeho čtverodomu“ považuji za výborný a jeho ověření i dokumentaci za přesvědčivou. Reflexe ověřování, členěná na pravidelně se opakující části (Název-metafora, úvod-dopis, cíl, úkol, kritéria hodnocení, reflexe práce dětí) je funkční a dává jasný obraz. Výhrady mám k absenci odkazů na RVP a k absenci uvažování o jiných kritériích hodnocení, k nimž tento dokument vytváří zázemí: hodnocení vztahů spíše než oddělených konceptů jako takových. Zde se použité myšlenkový vzorec tradičních přístupů ve výtvarné výchově dostává do rozporu s charakteristickou provázaností myšlení autorky.

Otázka k obhajobě: bylo by možné formulovat a strukturovat kritéria hodnocení jinak, a to vzhledem k dokumentu RVP?

Otázku mám také k významu slova „čtverák“ a k jeho použití v projektu – vzhledem k vazbám na jazykové pozadí (viz. autorčina práce s metaforami verbálními i vizuálními, se symbolikou vyjádření) by stál za úvahu nejen první plán významu (ve spojení s číslovkou), ale i další významy. **To je námět k druhé otázce.**

Celkově hodnotím práci jako zdařilou a navrhuji ji k obhajobě. Navrhované hodnocení: výborně.

PhDr. Marie Fulková, PhD

2. 1. 2007